

Monumentale en andere bomen in het centrum van Den Haag

Start van de wandeling bij de Poffertjeskraam op het Malieveld.

L = links, R = rechts, LA = linksaf, RA = rechtsaf en RD = rechtdoor

Bomen in de stad, ze zijn mooi om naar te kijken en zorgen voor schaduw en zuurstof. In Den Haag staan zo'n 1200 monumentale bomen. Een boom is monumentaal als hij ouder is dan 50 jaar en op een bijzondere plek staat met een verhaal. Elk jaar worden er ongeveer 1500 bomen vervangen, die zijn omgewaaid of niet veilig waren.

In elk seizoen zijn bomen interessant om naar te kijken, 's winters vallen de knoppen op, in het voorjaar de bladeren en bloemen en in de herfst de vruchten.

Het Malieveld, vroeger in gebruik om een soort golfspel te spelen, is nu vooral bekend van betogingen. Vlak naast de poffertjeskraam zie je de monumentale **Paardenkastanje**, uit 1870 met een omtrek van 283 cm, 22 meter hoog, 40 meter breed en 180.000 kilo zwaar, overleefde de houtkap in de Tweede Wereldoorlog, de aanleg van de Atlantikwall en het bombardement van 3 maart 1945. In 1997 werd de boom in verband met de bouw van de Koningstunnel 80 meter verhuisd en was daarmee de zwaarste en grootste boom ter wereld die ooit verplaatst is. De voorbereiding duurde bijna twee jaar. Omdat de boom zo groot en zwaar was, werd deze met een lier en platen centimeter voor centimeter naar de nieuwe plek gesleept. Deze paardenkastanje is nu de gezondste kastanjeboom van Den Haag. De boom won in 2018 de verkiezing tot mooiste boom van Den Haag.

Kastanjes komen oorspronkelijk uit de Balkan waar ook de mineermot vandaan komt, die zorgt voor de bruine vlekken in het blad. Het rupsje van de mot eet het bladmoes weg tussen de nerven, waardoor de bladeren vroeg bruin worden.

Foto: Haags Gemeentearchief

Loop richting Centraal Station, langs het fietspad met de jonge bomen en kijk naar spitse knoppen (beuken) of knoppen als vuistjes (eiken). Volg het fietspad. Aan het eind **RA** en steek de tramrails over. In het gras rechts staat een monumentale **Linde**, waarvoor het tramtunneltracé werd omgelegd

Ga richting het Trafohuisje de brug over en bekijk de reliëfs van het beeldhouwwerk op de brug, vervaardigd door de beeldhouwer Joop van Lunteren. Prins Maurits zorgde voor een singelgracht om het centrum van Den Haag, waardoor de stad beter te verdedigen was.

Ga RD de Herengracht op. Hier staan een paar oude **lepen** te herkennen aan de ongelijke bladvoet en hun slanke profiel. Aan de rechterkant zijn de boomspiegels door buurtbewoners ingezaaid en ingeplant. Loop door tot de kruising met het Bleijenburg en Fluwelen Burgwal.

Ga LA, steek de zebra over naar de smalle Calliopestraat. Calliope was een van de negen muzen. In deze straat staan twee **Anna Paulownabomen**. Deze boom was de lievelingsboom van Koningin Anna Paulowna, de echtgenote van koning Willem II. De bloemen zijn dieppaars en de zaden herkenbaar aan de grote ovale doppen.

Loop RD naar het Muzenplein. In deze omgeving is de zwarte roodstaart regelmatig te horen en te zien. Ga op het plein even naar **L**. Daar staan **Moerascypresen**. Terug naar het plein. De route gaat naar **R** langs **Hemelbomen**, eveneens afkomstig uit China. Houd **R** aan via de Cliostraat. Zij was ook een van de negen muzen.

Steek de Fluwelen Burgwal over en loop naar **R** tot nr. 1^E, waar in de voortuin een monumentale **Moerascypres** uit 1910 staat met een omtrek van 240 cm. Het 17^e -eeuwse huis heeft een 19^e -eeuws schuifvenster en een 18^e -eeuwse deur.

Loop door naar nr. 35/37, de Italian espressobar op de hoek met de Korte Poten. Dit pand is in 1920 ontworpen door Architect Kropholler.

Op de hoek zit Broodje van Dootje, een van de oudste Haagse broodjeszaken. Werp een blik naar **L** op de geveltuintjes in de Herenstraat, door bewoners aangelegd. **RD** het Bleijenburg in, gedempt in

1685 en vernoemd naar bewoner Jonkheer van Bleijenburg. Op nr. 38 zat een HBS, nu nog te herkennen aan het wapen van Den Haag. Architect B. Reinders liet zich in 1874 inspireren door de Venetiaanse renaissance.

Op Bleijenburg nr. 5 vind je de Deutsche Evangelische Gemeinde, waar Koningin Emma ter kerke ging. De volgende straat heeft een bijzondere naam: de Casuariestraat. In 1623 zat hier een huis van plezier genoemd naar deze loopvogel uit Nieuw Guinea. Later werd hier het Huis van Bewaring gevestigd.

Loop RD de Schouwborgstraat in. Aan de rechterkant zie je **Amberbomen**, die in de herfst prachtig kleuren.

L bij de Universiteit Leiden groeit een **Esdoorn** door het hek heen. Deze bomenfamilie is te herkennen aan de tegenoverstaande groene knoppen.

Ga op de hoek even naar **R** en kijk door de week naar de **Platanen** op het binnenplein van het Ministerie van Financiën. In het weekend en 's avonds is het hek helaas gesloten.

Terug naar de hoek en vervolg je route via het Korte Voorhout langs de Koninklijke Schouwborg, waar **Robinia's (Pseudo-acacia's)** staan.

Steek het Korte Voorhout over, loop naar **L** naar het Thorbeckemonument langs Café De Posthoorn, waar een groepje speciale **Paardenkastanjes (Hippocastanum Baumanni)** staat. Ze bloeien wel maar krijgen geen vruchten. Zoek in de herfst naar kastanjes! Die zal je dan niet vinden.

Loop door naar het schelpenpad in het midden van het Lange Voorhout. Houd **L** aan.

Al deze **Lindes** vormen samen een monumentale bomengroep. Als er één ter ziele gaat, wordt die meteen vervangen. Loop het pad af tot recht t.o. Theater Diligentia **L**. Hier staat een van de weinig overgebleven **lepen**. Naast lantaarn nr. 713 staat een monumentje ter herinnering aan Vaclav Havel, dissident en de eerste president van het vrije Tsjechië.

Steek naar R over naar het oude gebouw van de Algemene Rekenkamer en ga de poort in. Deze is in het weekend gesloten. Het pand van de huidige Algemene Rekenkamer met de blauwe steentjes uit 1997 van Aldo van Eyk vormt een contrast met de oude muur van het Dominicanenklooster, die bleef staan na de ontploffing in 1690.

Verlaat de poort en vervolg de route naar **R**.

Steek de Parkstraat over en bekijk op de Kneuterdijk (16^e eeuwse Vinkenbaan, kneu=vink) de twee **Hemelbomen**, oorspronkelijk uit China, met een mooi blad, prachtige bloeiwijze en een karakteristieke stam. Ze staan vlak bij de bushalte ter hoogte van no. 22

Loop de Kneuterdijk af richting Hofvijver en steek de Lange Vijverberg over.

Ga LA over het schelpenpad van de Lange Vijverberg. Oorspronkelijk stonden hier **Paardenkastanjes** (zie plaquette aan het eind in het schelpenpad). Nu vooral **Lindes**. Op het eilandje staan **Esdoorns, Elzen en Schietwilgen**.

De Hofvijver is in 1352 is gegraven als waterbassin en om bluswater in de buurt te hebben. Met het zand werd de Lange Vijverberg opgehoogd. Het water komt uit de Haagse Beek, die van Kijkduin naar het Binnenhof loopt. Vuil water liet men uit de Hofvijver weglopen naar het Spui. Tegenwoordig loopt het water van de Hofvijver weg naar de Prinsessegracht. Let op de standbeelden van Johan Van Oldenbarnevelt en Haags Jantje. Van hier loop je weer naar het startpunt.

TIP

Wil je weten welke boom er staat in jouw straat staat?

Alle Haagse stadsbomen zijn vastgelegd in een beheersysteem en met die informatie is een handige website gemaakt: de Haagse Bomen App.

Haagse bomenapp: <https://www.denhaag.nl/nl/in-de-stad/natuur-en-milieu/groen-en-bomen/bomen/haagse-bomen-app.htm>